

27. 11. MEĐUNARODNI DAN DRAMSKOGA ODGOJA

Članovima Centra te svima Vama koji se, u raznim okružjima, bavite
dramskim/kazališnim odgojnim i stvaralačkim radom

čestitamo

27. studenoga, *Međunarodni dan dramskoga odgoja!*

U prigodi svjetskog praznika dramskopedagoške struke prenosimo poruku **Međunarodne udruge za dramu/kazalište i odgoj (IDEA)**, koju je ove godine napisala **Sanja Krsmanović Tasić**, predsjednica IDEA-e.

PORUKA UZ MEĐUNARODNI DAN DRAMSKOGA ODGOJA 2025.

Međunarodni dan dramskoga odgoja ove godine slavimo osamnaesti put otkako ga je Tintti Karppinen predložila da se slavi. Teme za proslavu mijenjale su se tijekom godina. Ove godine, u kojoj smo posve smeten i uništenjem koje kao da prevladavaju u svijetu, odlučili smo da glavna tema ovogodišnje proslave bude "Drama/kazalište za nadu".

Mojoj poruci pak željela bih dodati podnaslov: "Nada u akciji", jer u ovim radikalnim vremenima, samo biti i nadati se nije dovoljno. Nismo u poziciji da sjedimo i čekamo da dođu bolja vremena, da se stvari

same riješe. Rebecca Sonlit piše da je nada "zagrljaj nepoznatog i neznalog", a također i "sjekira kojom razbijate vrata u hitnim slučajevima". Nalazimo se u vremenima "radikalne nade", kako je objasnio Jonathan Lear.

„Radikalna nada znači utemeljiti se u mogućnostima i proaktivno ih transformirati u obećanje. To je vjerovanje da postoje načini za napredak, preživljavanje, otpor i pobjedu, a da ne znamo točno gdje ćemo biti kada stignemo.“

Rad koji obavljamo u našem umjetničkom području zapravo podrazumijeva ponovno osmišljanje budućnosti, ponovno stvaranje svijeta i sebe na svakom dramskom satu, kroz svaki dramski proces.

Našim radom predstavljamo sebe i svoju bit u svijetu. U tom procesu imamo mogućnost transformacije, a transformirajući sebe transformiramo i svijet. Svjedočim ovom utjecaju na dramske/kazališne pedagoge, učitelje, studente i kazališne profesionalce dok putujem svijetom i prisustvujem događajima, konferencijama, kongresima i festivalima koje organiziraju naši članovi, gdje imam čast održati glavne govore, govoriti na panelima ili voditi radionice.

Nedavno na Kongresu koji je u Ankari organizirala Udruga suvremenog dramskog odgoja, tijekom procesa opisivanja svog životnog puta i mapiranja svih najvažnijih događaja koji mijenjaju život, gotovo svi sudionici moje radionice osmišljavanja označili su godinu u svom životu kada su se susreli s dramom/kazalištem te istaknuli kako im je to promijenilo život. Neki su to opisali kao cvijeće koje počinje cvjetati u njihovim srcima, neki kao konačno pronalaženje mira i kreativnosti za sebe. Neki kao konačno izražavanje, otpor, stvaranje za bolju budućnost.

Na konferenciji u Bukureštu, koju je organizirao UNATC, mlada majka rekla je da kada je gledala svoju djecu kako nastupaju i predstavljaju se na satu drame/kazališta, kao da ih je prvi put vidjela onakvima kakvi zaista jesu. Drama/kazalište pomažu nam upoznati, razumijeti sebe i svijet u kojem živimo. Ali također, imaju proaktivnu ulogu mijenjanja stvarnosti, barem u vremenu dok se odvija radionica, dramski sat i proces ili kazališna aktivnost. A jedini način da se promijeni sadašnjost je prije svega početi zamišljati kako bi ona zapravo mogla izgledati.

Vjerujem da smo sposobni uložiti ovaj napor, otvoriti ovu mogućnost bacanja svjetla na nas, čineći nas vidljivima, na dobrotu i nadu koje potičemo našim radom, a također i svjetlo koje donosimo sa sobom, svjetlo nade i promjene. Aktualnu paradigmu u kojoj smo na margini, moramo promijeniti u bivanje u središtu obrazovanja, života i humanosti. Ono što donosimo su bitne vještine koje su nam kao ljudskim bićima potrebne da bismo se mogli održati, preživjeti i razvijati. Imamo moć suočiti se sa svim mračnim pitanjima umjetne inteligencije i digitalizacije, a s druge strane prihvatiti njihove dobre strane, boreći se za naš rad koji zahtijeva živu fizičku prisutnost i utjelovljene prakse.

Moramo uvjeriti svijet da marginalizirajući naš rad, marginalizira mogućnosti stvaranja dobrobiti i unutarnjeg rasta te smanjuje mogućnost rada na „ekologiji duše“. Moramo na tome raditi jednako marljivo kao što radimo na ekologiji u svijetu oko nas. Naši unutarnji svjetovi su jednako krhki, a ponekad i zagađeni, zamračeni tolikim mnogim čimbenicima.

Ova otpornost, snaga i odlučnost da nastavimo, mora se izraziti čvrsto i strpljivo, da svi vide.

Za ovogodišnji UNESCO-ov Međunarodni tjedan umjetničkog obrazovanja odlučili smo upotrijebiti snažne riječi, baš kao što smo u našim deklaracijama donijeli odluku da više ne tražimo, već da zahtijevamo. A riječi same po sebi imaju energiju.

Stoga se nećemo pokloniti, već ćemo nastaviti stvarati nadu kroz djelovanje, na svakom dramskom satu, u svakoj grupi i radionici, svaki put kada radimo svoj posao u drami/kazalištu i obrazovanju.

Nećemo se pokloniti, već ćemo stvarati nadu u djelovanju!

Sanja Krsmanović Tasić

Predsjednica IDEA-e (2020.-2027.)

Mi, umjetnički pedagozi, u svim područjima umjetnosti, nećemo se pokloniti!

Kroz umjetnički odgoj bavimo se pitanjima socijalne pravde i klimatske pravde, potičemo empatiju i razumijevanje.

Suočeni s trenutnim stanjem globalnog nasilja, nećemo se pokloniti!

Zalažemo se za umjetničko izražavanje kao alat za dijalog, pomirenje i uključivost.

Suočeni s trenutnim stanjem bipolarizacije, rasizma i ksenofobije, snažno ćemo im se suprotstaviti! Zalažemo se za demokratsko građanstvo i izgradnju mira.

Izjava Svjetskog saveza za umjetnički odgoj (World Alliance for Art Education- WAAE) za UNESCO-ov Tjedan umjetničkog odgoja 2025.